

duister gekleurd, alweer in overeenstemming met zijn omgeving. De geleerden zijn het er nog niet volkomen over eens, of dit wel volkomen waar is, maar ze hebben die zwarte vlinder alvast maar de mooie naam gegeven van *Amphidasis betularia* var. *doubledayaria*. Wie zich eenvoudiger wil uitdrukken noemt hem: de melanistische variëteit van de Groote Berkenspanner. Deze variëteit komt in Engeland zeer veel voor (Doubleday, waarnaar hij genoemd is, was ook een Engelsch entomoloog.) In Nederland is de zwarte vlinder ook een enkele maal gevangen; in 't Vondelpark komt alleen de lichtgekleurde type voor.

Die andere spanrups uit Hauwert, (die op 't rozentakje) heeft mij zijn naam niet willen zeggen. Bovendien is hij dood gegaan. Maar een van de beste rupsenkenners uit ons land, aan wie ik mijn schets van 't beest liet zien, zei, dat 't zeer waarschijnlijk een *Zonosoma*-soort zou zijn. De rups is heelemaal groen en glad, net als een rozentak, maar elke geleding heeft rondom aan 't begin o, zoo'n flauw karmijn kringetje en ook de zigzagstreep aan weerszijden langs 't lichaam is heel licht karmijnkleurig. De bultjes op 't negende lid zijn groen met een rood puntje en lijken mij de zeer getrouwe nabootsing te zijn van de kleine knopjes, die de rozestruik in de herfst vormt.

Ik heb mijn eigen rozen al nagezocht, of ik er misschien ook zulke rupsen op vinden kon, want ik wilde er graag wat hebben, maar 't is me niet mogen gelukken. 't Is nu wel wat laat, om nog naar spanrupsen te zoeken, maar er zijn er toch nog genoeg; ik weet ook een verhaal van een dame, die een rups van *Urapteryx* de heele winter door op een klimoprak van een corbeille in haar salon in leven heeft gehouden en daar veel plezier van beleefd heeft. Maar misschien wil die dame dat zelf wel eens vertellen.

JAC. P. THIJSSÉ.

Jonge wielewalen.

Mag ik een oogenblik van uwe welwillendheid gebruik maken?

Reeds van uit mijn jongensjaren een groot liefhebber van de natuur, kon het niet anders, of uwe boekjes „In sloot en plas” enz. moesten mij in verrukking brengen. 'k Heb na lezing direct een groot aquarium aangelegd: 15, bij 6 bij 3 dM. Dat staat thans in een vensterbank in school. 't Gaat uitstekend: de planten groeien als kool en geen enkel dier is tot heden gestorven, of 't moest zijn, dat het ten offer viel aan de vraatzucht van een zijner medeburgers. Het is voor ons, onderwijzers en leerlingen, dan ook een onuitputtelijke bron van genot, terwijl het nuttige aan het aangename wordt verbonden door het maken van opstellen naar aanleiding van het waargenomene. Tot zóóver is dus alles goed, maar nu volgt er iets, dat minder mooi is. Herhaaldelijk gebeurt het nl., dat mijne leerlingen vol belangstelling vragen: wat is dat? als een vreemde waterbewoner voorbij gaat, en dan moet ik dikwijls het antwoord schuldig blijven.

Nu weet ik wel, dat het niet zoozeer aankomt op den naam, als we het *leven* slechts goed waarnemen, en ook zie ik er volstrekt geen kwaad in, mijn kereltjes eerlijk te bekennen: Ja, jongens, dat weet ik niet! maar zoo iets is toch voor ons allen eene teleurstelling. De belangstelling zou stellig verhoogd worden, wanneer we wisten, met welken heer of juffrouw we te doen hadden. Daarom ben ik zoo vrij, ook in naam mijner jongens, u beleefd te verzoeken, mij een werkje aan de hand te doen, dat ons terecht helpt. Dat u er wel eentje weet, daarvan zijn we vast overtuigd, mijn jongens en ik.

Dan hebben we in ons terrarium een schildpadje, dat ons aller medelijden opwekt. De jongens met hunne hongerige magen kunnen 't maar niet over het hart krijgen, dat „het beest nu heelemaal niets krijgt.” We hebben 't al eens een worm en een blaadje gepresenteerd, maar het bedankt er voor en kijkt zoo flauw de wereld in, dat we toch meenen dat het zich niet heel wel bevindt bij een leege maag. Wat moeten we daaraan doen?

Verder zouden we ons aquarium gaarne den winter dóór houden, maar we hebben geleerd, dat ijs meer ruimte noodig heeft dan water en zijn daarom bang, dat de ruiten zullen springen, als 't hard vriest. Is onze vrees gegrond — of loopt het zoo'n vaart niet, als de ijskorst niet dik wordt?

Vervolgens — ja mijnheer, als u thans geen tijd hebt, zoo lang naar ons te luisteren, leg ons geschrijf dan maar aan kant, tot u er in een verloren oogenblik weer eens aan kunt denken, want we zijn er nog niet — vervolgens dan hebben we eens het nest van een wielewaal gevonden, dat een, voor ons althans, vreemd schouwspel aanbod. De jongen nl. verkeerden in een netelige positie. Drie van de vier zaten aan het nest vast en wel op een zonderlinge manier. Eenige woldraden waren stevig om de tong gewoeld en zaten achter de pijlvormige spitsen zoo vast, dat de beesten niet dan met moeite verlost konden worden. De draden verliepen in het nest. Nu getuigde onze handelwijze wel van een goed hart, maar niet van veel nadenken, zegt u misschien. En zoo denk ik er thans ook over. We hadden moeten afwachten, om te zien, of we hier met een „stukje natuur” te doen hadden, dan wel, of we iets onnatuurlijks zagen. Weet u, wat ik bijv. gaarne eens zou willen zien? De tong van een volwassen, vrij geboren wielewaal. En waarom! Is er wel een vogel hier die zulke „ronde” klanken kan voortbrengen? En dan denk ik aan de dikke, vleezige tong van de papegaai. Kan die van de wielewaal op „natuurlijk-kunstmatige” wijze niet zoo gemaakt zijn, dat hij zijn helderdof-rond riekeliuwe laat hooren, zooals geen spitstong 't hem nadoet? Wellicht ben ik heelemaal mis — en toch... die jonge vogeltjes zaten alle op één na vast en de tongspits van twee daarvan was reeds geheel verdroogd. Die zou afgevallen zijn met een paar dagen en de beestjes waren na de operatie weer vrij geweest. En zij konden die operatie doorstaan. Wel was dat jong, hetwelk los gebleven was, het fleurigst, maar de anderen kwamen heel goed mee, terwijl ze toch reeds lang vast gezeten moeten hebben, getuigen de zwarte, verschroepelde tongspitsen. Hoe ze vast raakten? Stellig bij het opsteken van den kop, als de ouders voedsel brengen. Dan komt door den geopenden bek de tong bloot en de eigenaardige bouwmaterialen van het nest doen het overige.

Misschien was het toeval, misschien niet en is het u reeds lang bekend — toch vraag ik u beleefd om inlichtingen, hetwelk ik, afgaande op den vriendelijken, aangename toon, die óveral in uwe werken, ook o.a. in de *Levende Natuur*, doorstraalt, met eenige vrijmoedigheid meen te mogen doen.

Leeuwarden.

J. A. BRASSINGA.

Stuur de u onbekende diertjes of teekeningen ervan maar aan ons op, dan zullen we zien, of we de namen voor u te weten kunnen komen. Die schildpad zal wel eens gaan eten; hij lust eigenlijk van alles.

Jonge wielewalen raken vaak verward in de paardeharen van 't nest en dikwijls komen ze om 't leven. Dat met die tongen lijkt ons merkwaardig genoeg; misschien is er wel iemand onder onze lezers, die uw waarnemingen kan aanvullen.

Vóór December geven we een uitvoerig artikel over de behandeling van aquaria en terraria gedurende de wintermaanden.